

Υπάρχουν ἔτη δυσοίωνα καὶ κακότυχα; *

Α'. Ἡ «δὶς ἕκτη» ἡμέρα καὶ τὰ δίσεκτα ἔτη

ΟΤΑΝ τὸ 46 π.Χ. ὁ Ἰούλιος Καίσαρ διερρύθμισε τὸ Ἡμερολόγιο, ἐθεωρήθη συμβατικῶς, ὅτι τὸ ἔτος περιλαμβάνει 365,25 ἡμέρες (0,25 ἡμ. = 1/4 ἡμ. = 6 ὥρ.), ἐνῶ βεβαίως ἡ διάρκεια τοῦ τροπικοῦ ἢ ἡλιακοῦ ἔτους εἶναι ὀλίγον μικρότερα, ἤτοι 365,242217 ἡμ. (διαφορά: 0 ἡμ., 007783 = 0 ὥρ. 11' 12" 55).

Προκειμένου λοιπὸν νὰ ἐναρμονίζεται τὸ Ἰουλιανὸ Ἡμερολόγιο μὲ τὸ ἡλιακὸ ἔτος, καταρτίσθηκε μία περίοδος τεσσάρων ἐτῶν καθαρῶς ἡλιακῶν: τὰ τρία ἔτη θὰ εἶχαν 365 ἡμέρες («ἔτη κοινὰ») καὶ τὸ τέταρτο ἔτος θὰ εἶχε 366 ἡμέρες («ἔτη δίσεκτα», Bisextiles, Bisextus Annus).

Ἡ «ἐμβόλιμος ἡμέρα» (4 ἔτη × 0,25 ἡμ. = 1 ἡμέρα) θὰ προσετίθετο μεταξὺ 24ης καὶ 25ης Φεβρουαρίου· ἀπεκλήθη δὲ ἡ ἡμέρα αὐτὴ «δὶς ἕκτη» (Bis-sextus), διότι - κατὰ τὴν τότε συνήθεια νὰ ἀριθμοῦνται οἱ ἡμέρες ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ μηνὸς πρὸς τὴν ἀρχὴν - ἡ 24η Φεβρουαρίου ἦταν ἡ ἕκτη ἡμέρα πρὸ τῶν Καλανδῶν τοῦ Μαρτίου (Dies sextus ante Calendae Martias. Καλένδες ὠνομάζοντο οἱ πρῶτες ἡμέρες κάθε μηνός, ἡ ἀρχιμηνιά/πρωτομηνιά).

Β'. Τὰ δίσεκτα ἔτη καὶ οἱ δεισιδαιμονίες

ΓΙΑΤὶ ὅμως ἡ προσθήκη αὐτὴ ἐγένετο μεταξὺ τῆς 24ης καὶ 25ης Φεβρουαρίου, **καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ ἀριθμηταί**, καὶ ὄχι στὸ τέλος μετὰ τὴν 28η, ὅπως ἐπεκράτησε ἀργότερα καὶ τηρεῖται μέχρι σήμερα;

Ἡ μὴ κανονικὴ ἀρίθμησης ὑπὸ τῶν Ρωμαίων αὐτῆς τῆς «ἐμβολίου ἡμέρας» ὡς 5ης πρὸ τῶν Καλανδῶν τοῦ Μαρτίου καὶ ἡ μέτρησις τῆς 24ης Φεβρουαρίου δύο φορές (= δὶς ἕκτη) ἐγένετο ἀπὸ «θεοσεβεία»: οἱ Ρωμαῖοι ἐπίστευαν, ὅτι ὁ Φεβρουάριος ἔπρεπε νὰ ἔχη πάντοτε 28 ἡμέρες καὶ ὅτι ἡ τυχὸν προσθήκη μιᾶς ἡμέρας θὰ ἦταν δῆθεν ἀσεβεία πρὸς τοὺς χθονίους θεοὺς καὶ τὴν μνήμη τῶν νεκρῶν.

Σημειωθῆτω, ὅτι ἡ «θεοσεβεία» καὶ δεισιδαιμονία τῶν Ρωμαίων εἰδικὰ γιὰ τὸν μῆνα αὐτὸ ὠφείλετο στὸ ὅτι κατὰ τὸν Φεβρουάριο ἐτελεῖτο ἡ ρωμαϊκὴ ἑορτὴ Februa, καθὼς ἐπίσης καὶ τὰ Λουπερκάλια, οἱ ὁποῖες ἦσαν μεγάλης δημοτικότητος ἑορτὲς θρησκευτικοῦ καθαρισμοῦ καὶ ἐξαγνισμοῦ (februaire = καθαρίζειν → februius = Φεβρουάριος), πρὸς τιμὴν τοῦ θεοῦ Φαύνου καὶ κατόπιν τοῦ χθονίου θεοῦ Φεύρου (Februus), ἀντιστοίχου πρὸς τὸν ἑλληνικὸ θεὸ τοῦ Ἄδου Πλούτωνα.

Παρὰ ταῦτα, τὸ «τέχνασμα» αὐτὸ τῶν Ρωμαίων, δηλαδὴ τῆς διπλῆς ἀρίθμησης μιᾶς ἡμέρας ἀντὶ τῆς προσθήκης στὸ τέλος, δὲν καθυσύχασε τὴν λαϊκὴ δεισιδαιμονία: ἡ «ἐμβόλιμος ἡμέρα», ἔστω καὶ μὴ ἀριθμουμένη (= ἀνύπαρκτος, ἢ «χρονικὴ στιγμή»/ punctum temporis), θεωρήθηκε ὡς «ἄτυχος» καὶ ἀποφράς· μαζὶ δὲ μὲ τὴν ἡμέρα θεωρήθηκε ὡς «ἄτυχο» καὶ δυσοίωνα καὶ ὀλόκληρο πλέον τὸ δίσεκτο ἔτος.

Ἐπὶ πλέον, ἡ διαταραχὴ/μὴ κανονικότης τῆς ροῆς τῶν ἡμερῶν, τὴν ὁποία προξενεῖ ἡ προσθήκη τῆς μιᾶς ἡμέρας στὸ δίσεκτο ἔτος, ἐγίνε αἰτία νὰ δημιουργηθῇ ὀλόκληρος κύκλος δεισιδαιμονιῶν, βάσει τῶν ὁποίων ἡ «ἡμερολογιακὴ διαταραχὴ»

(ἀκαταστασία, ἀναστάτωσης) αὐτομάτως καὶ «ὁμοιοπαθητικῶς» μεταφέρεται ἤθην στὰ ἰδιαίτερα σημαντικὰ κοινωνικὰ γεγονότα τοῦ ἔτους ἐκείνου· τοιοῦτοτρόπως, **τὸ δίσεκτο** (κοινῶς: **δίσεχτο**) ταυτίσθηκε μὲ τὸ δύστυχο (δίσεχτο-δύστυχο: «φωνολογικὰ παρώνυμα» = ἔχουν παραπλήσια προφορά, ὄχι ὅμως ἴδια σημασία).

Τὸ «διαταραγμένο» δίσεκτο ἔτος ἐθεωρεῖτο ἀνέκαθεν ἀπὸ τοὺς προληπτικούς ἐξαιρετικὰ δυσοίωνα, κακότυχο καὶ γρουσουζικο, τὸ ὁποῖο συνεπιφέρει πολλές δυσκολίες, ἀναποδιές καὶ συμφορές· ἔπρεπε λοιπὸν κατὰ τὴν διάρκειά του νὰ ἀποφεύγωνται οἱ ἐπιχειρήσεις ἐργασιῶν, οἱ ὁποῖες προσωρίζοντο γιὰ μακρὰ διάρκεια (σύναψις γάμων, φύτευσις ἀμπέλων, σύναψις ἐμπορικῶν συμφωνιῶν, οἰκοδόμησις οἰκιῶν κ.ἄ.), καὶ οἱ ὁποῖες ἀπαιτοῦσαν βεβαίως καλοὺς οἰωνοὺς γιὰ τὴν εὐτυχή ἀπόληξί τους.

Κατ' ἐπέκτασιν, χαρακτηρίζεται ὡς δίσεκτο ἔτος (κοινῶς: δίσεχτος χρόνος), κάθε ἔτος, στὴν διάρκειά τοῦ ὁποῖου συνέβη κάποιο μεγάλο κακό, καθὼς ἐπίσης καὶ κάποιες χρονικοὶ περίοδοι συμφορῶν («ἦρθαν δίσεχτοι καιροί»).

Γ'. Ὁ «ἱερὸς χρόνος» τῆς Ἐκκλησίας

Τὸ παράδοξο (καὶ ἀπαράδεκτο) αὐτὸ δεισιδαιμονικὸ φαινόμενο ἔχει δυστυχῶς εὐρυτάτην ἀπήχισι καὶ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν, ἀκόμη καὶ σήμερα.

Προκαλεῖ πράγματι βαθυτάτην ἀπογοήτευσι, λόγου χάριν, ἡ πρόσφατος ὑπερδραστηριοποίησις καὶ τὸ ἄκρως συμπιεσμένο πρόγραμμα Ναῶν καὶ κοσμικῶν αἰθουσῶν, ἐξ αἰτίας τῆς συσσωρευόμενης ἀναριθμήτων Γάμων τοὺς τελευταίους μῆνες τοῦ ἀπερχομένου ἔτους 1999: τὸ ἐπόμενο ἔτος 2000 δὲν θὰ πρέπει ἤθην νὰ τελοῦνται Γάμοι, ἐπειδὴ εἶναι δίσεκτο, δηλαδὴ γρουσουζικο καὶ κακότυχο!...

Ἡ ἀντιχριστιανικὴ αὐτὴ νοοτροπία, προστιθεμένη στὴν τέλεσι τοῦ Γάμου σὲ ἡμέρες καὶ περιόδους Νηστείας (Τετάρτη, Παρασκευή, Σαρακοστὴ Χριστουγέννων), ἀλλὰ καὶ σταθερὰ πλέον τὸ σαββατόβραδο, ἔχει πλήρως ἐκκοσμικεύσει τὸ μέγα Μυστήριον τοῦ Γάμου, τῇ ἀνοχη καὶ συμπράξει δυστυχῶς τῶν Ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖοι τοιοῦτοτρόπως ἀντὶ νὰ ποιμένουν τὰ πρόβατα, «πομαίνονται» ἀπὸ αὐτά.

Ἄλλ' ὅμως, ὁ Κύριός μας «πάντα ὅσα ἐποίησε» ἦσαν καὶ εἶναι «καλὰ λίαν»· ὁ χρόνος εἶναι καὶ αὐτὸς δῶρο Του, προκειμένου νὰ τὸ χρησιμοποιήσουμε γιὰ τὸν ἐν Χριστῷ καὶ Ἀγίῳ Πνεύματι ἀγιασμό μας· δὲν ὑπάρχουν πράγματα ἢ ἡμέρες ἢ ἔτη, τὰ ὁποῖα ἤθην νὰ διαθέτουν «ὑπερφυσικὲς» ιδιότητες καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ παράγουν (γεννοῦν, φέρνουν) τὸ καλὸ ἢ τὸ κακό, τὴν τύχη ἢ τὴν ἀτυχία, νὰ εἶναι εὐοίωνα ἢ δυσοίωνα (δίνουν/προμηγύουν καλὰ ἢ κακὰ σημάδια).

Αὐτὲς οἱ ἀντιλήψεις περὶ δισεκτων/δυστυχῶν ἐτῶν εἶναι αἰρετικὲς καὶ βλάβασφemes· καλλιεργοῦν τὴν προλήψεις, τὴν μοιρολατρία καὶ τὴν μαγικὴ θεώρησι τοῦ χρόνου καὶ τῶν πραγμάτων τῆς ζωῆς, τὰ ὁποῖα κυλοῦν μέσα στὴν διάρκειά του, καλλιεργοῦν δηλαδὴ μίαν ἀντίληψι πού ἀγνοεῖ, ὅτι τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν προαίρεσί μας, δηλαδὴ τὴν ὀρθὴ χρῆσι τοῦ αὐτεξουσιῶ καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας μας.

Ὡς Χριστιανοί, δὲν θὰ πρέπει ποτὲ νὰ λησμονοῦμε, ὅτι ὁ χρόνος τῆς ζωῆς μας, μὲ ὅλες τὴς ὑποδιαίρεσεις του, εἶναι «ἀγαθόν», τὸ ὁποῖο ὀφείλουμε νὰ

«ἀγοράσουμε», νὰ τὸ καταστήσουμε δηλαδὴ ἰδικό μας, νὰ τὸ μπολιάσουμε στὸν «ἱερὸ χρόνο» τῆς Ἐκκλησίας, μετατρέποντες τοιοῦτοτρόπως αὐτὸν σὲ χρόνο τῶν Μυστηρίων, τῆς Προσευχῆς, τῆς Ἀγιότητος, τῶν Ἐσχάτων καὶ τοῦ Μέλλοντος Αἰῶνος· αὐτὸ κατορθώνεται, ὅταν ἀνταποκρινώμεθα σὲ κάθε στιγμή, σὲ κάθε «εὐκαιρία», σὲ κάθε «σήμερα» στὴν Οὐράνια Κλήσι, ἢ ὅποια μᾶς προσφέρει τὴν σωτηριώδη Χάρι τῆς Μετανοίας· τότε θὰ ἀποδείξουμε, ὅτι πραγματικὰ καὶ κυριολεκτικὰ στὴν ζωὴ μας περιπατοῦμε «ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν» (Γρβλ. Ἐφess. ε' 15-16 καὶ Κολασσ. δ' 5).

(*) Περιοδ. «Ἅγιος Κυπριανός», ἀριθ. 293/Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1999, σελ. 250-251.